

KOTORANI U MLETAČKIM PREKOJADRANSKIM KONJANIČKIM POSTROJBAMA U 18. STOLJEĆU

Lovorka ČORALIĆ
Hrvatski institut za povijest
Zagreb, Hrvatska

UDK: 357.1(450 Venezia)¹⁷
DOI: ygwrcp64y
Izvorni znanstveni rad
Prihvaćeno: 11. svibnja 2023.

Istraživanje ovoga rada usmjereno je na proučavanje udjela Kotorana u profesionalnim mletačkim konjaničkim postrojbama (*Croati a cavallo*, *Cavalleria Croati*) tijekom 18. stoljeća. Rad je zasnovan na gradivu iz Archivio di Stato di Venezia (fond: Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli) i nastavak je višegodišnjeg proučavanja problematike udjela Hrvata u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama. U radu se analizira način bilježenja konjanika iz Kotora u navedenom izvoru, vremenski okvir njihova spominjanja, osobne (tjelesne) značajke vojnika, kao i mjesto njihova popisivanja te zapovjedni kadar jedinica u kojima su bili prisutni. Posebna pozornost u radu pridaje se udjelu kotorskih plemića koji su u postrojbama *Cavalleria Croati* obnašali prestižne časničke činove (članovi obitelji Buća, Gregorina i Paskvali). Iako su Kotorani pretežito bili prisutni u pješačkim postrojbama, njihov udio u mletačkom konjaništvu je izrazito zapažen, ponajprije radi činjenice da su neki od njih u vrijeme svoga djelovanja bili istaknuti akteri hrvatske i mletačke vojne povijesti. Stoga ovaj rad teži pridonijeti kako poznavanju povijesti grada Kotora i tamošnjih obitelji tako i vojne povijesti Boke kotorske i Mletačke Republike u posljednjem stoljeću njihova opstojanja u zajedničkoj državi.

Cljučne riječi: Kotor, Boka kotorska, Mletačka Republika, *Cavalleria Croati*, vojna povijest, povijest 18. stoljeća.

UVODNE NAPOMENE

Rad koji se ovom prilikom podastire nastavak je višegodišnjih istraživanja i znanstvene obrade udjela Hrvata u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u ranom novom vijeku, ponajprije u 18. stoljeću. U fokusu tih istraživanja su pješačke (*Fanti Oltramarini*) i konjaničke postrojbe (*Cavalleria Croati*, *Croati a cavallo*) u kojima su časnici, dočasnici i obični vojnici zavičajem od Istre do Boke kotorske imali pretežit udio. U tom su kontekstu tijekom proteklih godina obrađeni i znanstvenoj javnosti prezentirani radovi koji se odnose na pojedine visoke vojne časnike iz navedenih dijelova mletačkih prekojadranskih stečevina. Svima je njima zajedničko hrvatsko podrijetlo, a sastav njihovih pukovnija (*Reggimento*) i njima pripadajućih satnija (*Compagnia*) pretežito su činili vojnici sa šireg područja istočnojadranskoga uzmorja, ali i iz njegove



unutrašnjosti. Važno mjesto u ovom istraživanju bilo je upravljeno i na regionalne skupine, odnosno vojničko ljudstvo iz pojedinih hrvatskih krajeva i gradova u zemljopisnom smislu u širokom luku od Slavnije i Zagreba, preko Istre, Dalmacije, Bosne i Hercegovine do Boke kotorske i budvansko-barskoga priobalja.¹

Središnja tema ovoga rada usmjerena je na Kotorane (časnike, dočasnike i obične vojnike) u konjaničkoj postrojbi *Cavalleria Croati* tijekom 18. stoljeća. Uz neophodnu znanstvenu literaturu, poglavito su uporabljani spisi središnje mletačke magistrature za novačenje vojnika pohranjene u *Archivio di Stato di Venezia* (fond: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*; dalje: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli). U radu će se, slijedom raščlambe navedenoga izvora, obraditi način bilježenja Kotorana u konjaničkim postrojbama, vremenski okvir (intenzitet) njihova spominjanja tijekom 18. stoljeća te usporediti brojčani omjer kotorskih pješaka i konjanika. Nadalje, posebna će se istraživačka pozornost usmjeriti na udio kotorskih konjaničkih zapovjednika, obnašatelja najviših časničkih činova (kapetani, bojnici, pukovnici, bojnici vojske) koji su najčešće bili odvjetci uglednih plemićkih obitelji – stoljećima zapaženih po obnašanju istaknutih dužnosti i činova u mletačkoj kopnenoj vojsci. Razmatrati će se, stoga, udio odvjetaka uglednih kotorskih plemićkih obitelji (Buća, Gregorina, Paskvali) u obnašanju visokih vojnih činova te – na razini i običnih vojnika i časnika – trajanje njihove službe, kao i dobne i tjelesne značajke (statura/stas, boja kose) te boja njihovih konja. U završnom dijelu rada u fokusu će istraživanja biti mjesta popisivanja kotorskih konjanika, kao i osvrt (kroz sažete biografije i upućivanje na odgovarajuće izvore i literaturu) na časnike koji su zapovijedali kotorskim konjanicima, a zavičajnim podrijetlom nisu bili iz Kotora, odnosno područja Boke kotorske. Važno je napomenuti da su u rad uključeni isključivo časnici, dočasnici i vojnici za koje je grad Kotor izravno naveden kao mjesto njihova podrijetla. Kotoranski konjanici podrijetlom

¹ Bibliografske jedinice koje se odnose na mletačke vojne snage, ponajprije novačene duž istočnoga Jadrana u ranome novom vijeku, navedene su u više prethodnih radova. Usporedi bilješku broj 1 iz rada Lovorke ČORALIĆ, *Vojnici iz neretvanskoga kraja u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama* (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 64, Zagreb – Zadar, 2022., 109 – 132. Kada je riječ o obradi i objavljenim radovima koji se odnose na pojedine hrvatske regionalne skupine u navedenim mletačkim kopnenim jedinicama, vidi bilješku broj 2 u upravo spomenutom radu L. ČORALIĆ. Podrobnije o ustroju mletačke vojske i vojnoj organizaciji na dalmatinskom i bokeljskom području u 18. stoljeću (posebice u njegovoj prvoj polovici) potrebno je naglasiti radove Nikole MARKULINA, *Vojno poduzetništvo u Mletačkoj Dalmaciji i Boki za vrijeme Morejskog rata (1684. – 1699.)*, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 56, Zagreb – Zadar, 2014., 91 – 142; N. MARKULIN, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki od Morejskog rata (1684. – 1699.) do Požarevačkog mira 1718.*, (doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru), Zadar, 2015.; N. MARKULIN, *Vojno poduzetništvo u Mletačkoj Dalmaciji i Boki od 1700. do 1718. godine*, *Povijesni prilozi*, god. 35, sv. 51, Zagreb, 2016., 159 – 196.



iz okolnih naselja, bez obzira na učestalost njihova spominjanja, ovdje nisu uvršteni ponajviše iz razloga što je dio njih prethodno obrađen,² a njihovo bi dodatno navođenje opsegom i koncepcijom premašilo osnovne parametre ovoga rada. Također, potrebno je ovdje naglasiti da, s obzirom na to da će u tabelarnom pregledu na kraju rada uz svakoga vojnika i njegovu pojedinačnu ubilježbu biti navedena signatura unutar arhivskoga fonda *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli* (broj svežnja, odnosno buste), u nastavku rada nećemo opterećivati tekst usputnim bilježenjem svake pojedinačne signature.

RAŠČLAMBA ARHIVSKIH SPISA

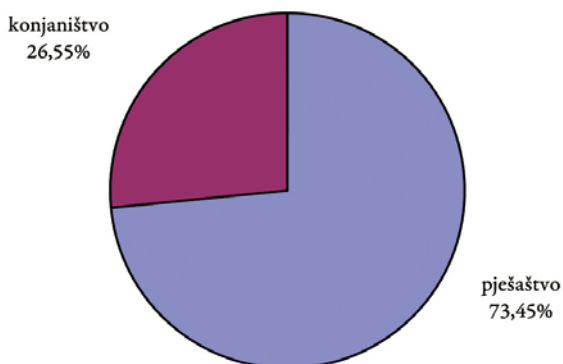
Kotorani su u spisima za novačenje mletačkih konjaničkih snaga bilježeni na jednoobrazan način. Popisivači su, uz manja odstupanja, upisivali ime i prezime vojnika, časnika ili dočasnika, očevo ime, mjesto podrijetla (*Cattaro, de Cattaro*), naziv pukovnije i satnije kojoj je dotični pripadao, kao i mjesto gdje je obavljena smotra postrojbe i popisano njezino ljudstvo.³ Uz navedeno, ponekad su zabilježeni i osobni podaci o vojnicima (dob, statura, boja kose, boja konja). Upravo će navedeni podaci u nastavku rada biti predmetom pomnije obrade. Imena i prezimena analiziranih kotorskih konjanika najčešće su bila upisana u talijanskom (venetiziranom) obliku, ali u nekim je primjerima zabilježena i njihova hrvatska inačica.

Broj do sada istraženih konjanika iz Kotora u mletačkim prekojadranskim postrojbama iznosi 30, dočim je broj pješaka bio 83. Kada se radi o vojnicima iz priobalnih krajeva, gradova i s otoka, takav je omjer (u primjeru Kotora: 26,55 % naspram 73,45 %; vidi: Grafikon 1) bio uobičajen.⁴ Usporedbe radi,

² Vidi, primjerice, L. ČORALIĆ, Vojnici iz Herceg Novog u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, u: *Spomenica dr Tibora Živkovića* (ur. Irena R. CVIJANOVIĆ), Beograd, 2016., 349 – 377.

³ Potpuniji podatci zabilježeni su za obične konjaničke vojnike. Kada je riječ o časnicima i dočasnicima, takav podatak najčešće izostaje iz jednostavnoga razloga što je bio poznat svim pripadnicima postrojbe, kao i nadležnim državnim tijelima koja su ovjeravala ustroj pojedinih satnija i pukovnja. Međutim, prema prezimenima (primjerice Buća, Paskvali, Vračen i druga) očigledno je kako se radi o časnicima i dočasnicima kotorskoga podrijetla.

⁴ Primjerice, iz Šibenika bilježimo 53,81 % pješaka i 46,19 % konjanika, iz Splita 33,94 % konjanika i 66,06 % pješaka, a iz Trogira 66,27 % pješaka i 33,73 % konjanika. Uspoređi: L. ČORALIĆ – Maja KATUŠIĆ, Šibenčani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 58, Zagreb – Zadar, 2016., 151; L. ČORALIĆ, Splitsani – *Croati a cavallo* u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Povijesni prilozi*, god. 39, br. 59, Zagreb, 2020., 231 – 232. Rad o udjelu Trogirana u mletačkim prekomorskim postrojbama je u pripremi, a potrebni izračuni koji su ovdje navedeni već su načinjeni.



GRAFIKON 1. Omjer zastupljenosti Kotorana u pješačkim i konjaničkim postrojbama

kada je riječ o vojnicima iz Drniša, Imotskoga i Sinja, dakle iz zaleđa Dalmacije, evidentna je prevaga konjanika.⁵ Razlog tomu možemo tražiti u činjenici da je stanovništvo zaleđa, gotovo netom oslobođenoga od osmanske vlasti, bilo usmjereno na poljodjelske aktivnosti, kao i na tranzitnu trgovinu. Za to su kao sredstvo svakodnevnoga rada konji bili neophodni te je stoga rečena populacija bila vičnija vještinama koje su bile prijeko potrebne profesionalnim vojnicima u konjaničkim postrojbama. Jednako tako, stanovnici zaleđa, a često je riječ o novouseljenoj populaciji na područja koja su uslijed ratnih zbivanja bila demografski ispražnjena, bili su obvezni participirati u vojnoj službi kao teritorijalne snage (teritorijalna milicija, cernide, krajine). Nasuprot tomu, gradsko stanovništvo ponajprije je bilo usmjereno na obrt, trgovinu i pomorstvo, odnosno na zanimanja koja najčešće nisu bila u bliskoj svezi s poljodjelstvom, stočarstvom, ali ni s vojništvom. Isto tako, potrebno je napomenuti da su konjaničke postrojbe u odnosu na pješništvo bile financijski znatno skuplje i, u smislu premještanja na različite dijelove mletačkoga posjeda (Italija – istočnojadranski prostor – Levant), manje mobilne, te je tijekom preustroja mletačke vojske nakon prestanka mletačko-osmanskih ratova (nakon sklapanja

⁵ Omjer prema navedenim gradovima iznosi: Drniš 80,81 % konjanika i 19,19 % pješaka; Imotski 61,90 % konjanika i 38,10 % pješaka; Sinj i Cetinska krajina 60,53 % konjanika i 39,47 % pješaka. Izračuni su dobiveni prethodno načinjenom znanstvenom obradom istoga izvora temeljem kojega je načinjen i ovaj rad o kotorskim prekomorskim vojnicima. Usporedi: L. ČORALIĆ, Sinjani i Cetinjani – vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće) / The Sinj and Cetina Border soldiers in the Venetian overseas ground forces (The 18th Century), *Miscellanea Hadriatica et Mediterranea*, sv. 7, Zadar, 2020., 193; L. ČORALIĆ, Filip NOVOSEL, Drnišani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 38, Zagreb, 2020. (u tisku).



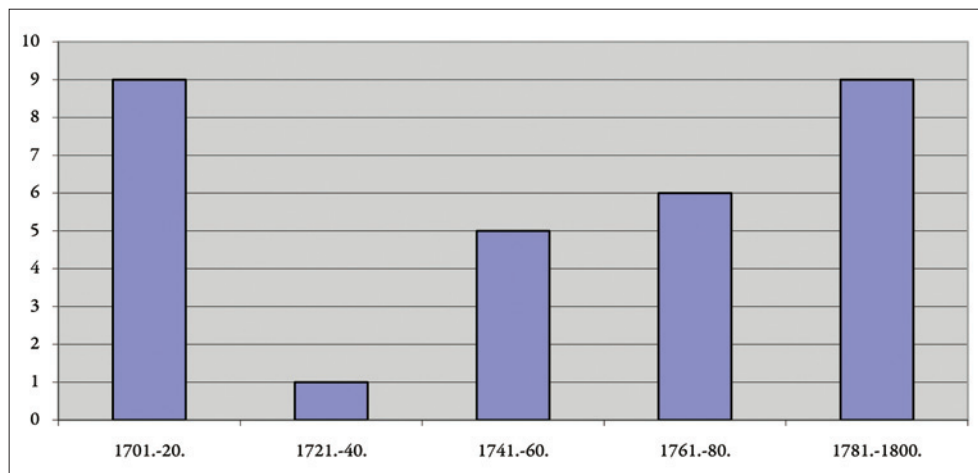
Požarevačkoga mira 1718. godine) njihova brojnost bila znatno smanjena.⁶ Uza sve navedeno proizlazi činjenica da prevaga pješaka, barem kada je riječ o gradskome stanovništvu, nije neočekivana iako su i tu, ovisno o pojedinome vremenskom razdoblju, moguća određena odstupanja i neujednačenosti.

Vremenski okvir djelovanja kotorskih konjanika zahvaća cijelo 18. stoljeće, ali ne s jednakim intenzitetom (vidi: Grafikon 2).⁷ Naime, do oko 1720. godine opaža se – razmjerno ukupnomu brojčanom uzorku – zapaženiji broj Kotorana. Njihovo je djelovanje vrlo izgledno (ali o tome nemamo potvrde u ovdje analiziranome arhivskom gradivu) zahvaćalo i drugu polovicu, odnosno kraj 17. stoljeća (osobito Morejski rat: 1684. – 1699.), a nastavljalo se i tijekom Drugoga morejskoga rata (1714. – 1718.) kada uslijed novačenja svekolikih kopnenih snaga za obranu mletačkih stečevina duž *Stato da Mar* njihov broj u mletačkoj vojsci raste. U sljedećim pratećim razdobljima, već od 1721. godine, nastupa drastičan pad bilježenja ovdje analiziranih Kotorana.⁸ Taj pad nije nastavljen od četrdesetih godina istoga stoljeća, kao niti u razdoblju od 1761. do 1780. godine, kada je broj upisanih Kotorana nešto veći (ali manji u odnosu na prvotno prateće razdoblje). Tada, naime, nastupa mirnodopsko vrijeme i samim time dolazi do preustroja (smanjenja) aktivnih pješačkih i (osobito) konjaničkih pukovnija i satnija. Broj se Kotorana u postrojbama *Croati a cavallo* smanjuje iako u većem dijelu pratećih razdoblja 18. stoljeća zadržava relativno visoku razinu bilježenja. U posljednjim desetljećima opstanka *Serenissime* broj kotorskih konjanika raste i vraća se na razinu prvotnih dvadesetak godina stoljeća. S obzirom na okolnosti, to je bilo očekivano. Tada se, uzrokovano turbulentnim okolnostima (Napoleonovi pohodi) na širem zemljovidu Europe i dramatičnim promjenama granica, po posljednji puta u povijesti Mletačke Republike mobilizira veći broj vojnoga ljudstva. Hrvatski pješaci i konjanici u tom su procesu značajno participirali te se to odrazilo i na povećan broj Kotorana u aktivnoj vojnoj službi elitnih konjaničkih jedinica.

⁶ Tijekom 18. stoljeća istovremeno je djelovalo oko deset prekomorskih pješačkih pukovnija, a unutar njih sedam do deset satnija s oko pedeset do šezdeset ljudi. Konjaničke su pukovnije bile manje brojne, najčešće ih je bilo pet do šest, od kojih su dvije do tri bile *Cavalleria Croati*, a ostale draguni. Unutar konjaničkih pukovnija djelovalo je obično šest do sedam satnija. Usporedi: Francesco Paolo FAVALORO, *L'Esercito Veneziano del '700. Ricerche e schizzi*, Venezia, 1995., 137 – 142.

⁷ Prilikom izračuna vremenskoga intenziteta bilježenja Kotorana u konjaničkim postrojbama u obzir je uzeto isključivo prvotno spominjanje neke osobe u izvoru.

⁸ Razlog ovako izrazitom opadanju broja Kotorana u konjaništvu nije jednostavno objasniti. Moguće je da se radi o činjenici da ne raspoložemo s velikim uzorkom gradiva, ali je također vjerojatno da se, nakon prestanka mletačko-osmanskih ratova 1718. godine, broj aktivnih profesionalnih vojnika u konjaništvu znatno smanjio. U primjeru Kotorana to je smanjivanje izrazito uočljivo.



GRAFIKON 2. Vremenski okvir bilježenja kotorskih konjanika u analiziranim vrelima

Susljedno prethodno navedenoj raščlambi udjela Kotorana u konjaničkim snagama Republike Svetoga Marka moguće je utvrditi i početne odnosno završne godine spominjanja pojedinih vojnika. Prvi se puta u analiziranim administrativnim spisima bilježi konjanik Vuk Lekičević, sin Stipana, upisan 1707. godine (bez jasnoga navođenja mjesta popisivanja) u satniji Tome Medina (pukovnika Antuna Medina). Završne ubilježbe Kotorana u postrojbi *Cavalleria Croati* zabilježene su 1790. godine kada je popisano čak pet vojnika, odnosno časnika iz toga grada. To su Antun Dominikov Brunetić, kadet Dominik Nikola Marko Gregorina, Josip Nikolin Ivanović i Toma Jakovljević Košić, a svi su bili pripadnici osobne satnije pukovnika Tripuna Gregorine, upisane u Trevisu 19. rujna navedene godine.

Istraživanje udjela Kotorana u mletačkim prekomorskim konjaničkim postrojbama neizostavno iziskuje više razina promatranja. Naime, iako su Kotorani najčešće zabilježeni kao obični vojnici, raščlamba raspoloživoga gradiva zorno otkriva niz pojedinaca, u svoje vrijeme zapaženih aktera vojne povijesti Mletačke Republike i njezinih stečevina. Stoga je o njima, ponajprije poradi činjenice da su zapovijedali postrojbama u kojima su aktivno sudjelovali i njihovi sunarodnjaci, odnosno sugrađani, potrebno kazati nešto više. Takva nam raščlamba ujedno pokazuje i tijek napredovanja u vojničkoj hijerarhiji pojedinih nositelja časničkih činova hrvatskoga konjaništva, ali i u konačnici dokazuje da su Kotorani u zapaženoj mjeri bili prisutni u postrojbama koje su bile izrazito cijenjene u sustavu mletačke vojne organizacije u 18. stoljeću.



Na prvome je mjestu ovdje potrebno spomenuti Franju Buću, časnika prekomorskih konjanika kroz više desetljeća. Prema raspoloživim podacima, Franjo Buća je od oko 1715. godine obnašao čin kapetana (*Capitan*) u pukovniji Nikole Divnića, a ubrzo potom je (1718.) – odlukom generalnoga providura Alvisea Moceniga – unaprijeđen u čin bojnika (*Sergente maggiore*), ali bez povećanja njegove osnovne kapetanske plaće. U činu bojnika hrvatskih konjanika Buća se bilježi kao zapovjednik satnije u sklopu pukovnije Luje Detrika (do 1741.). Njegovo je napredovanje u časničkoj hijerarhiji nastavljeno koncem četrdesetih godina kada (zasigurno od 1749.) djeluje kao dopukovnik (*Tenente colonnello*) u pukovniji kojom je zapovijedao Franjo Benja. Od 1758. Buća se spominje kao pukovnik (*Colonnello*) te ujedno i zapovjednik osobne satnije. Potom, sigurno od 1762. godine, obnaša čin bojnika vojske (*Sergente maggiore di battaglia*) i zapovjednika (nadintendanta) hrvatskoga konjaništva (*Sergente maggiore di battaglia e Soprintendente alla Cavalleria*). Godine 1764. imenovan je guvernadurom Knina, a godinu dana potom zapovjednikom vojnih snaga (*Governatore delle Armi*) u Kotoru. Kao boжник vojske i zapovjednik hrvatskoga konjaništva kontinuirano se u spisima magistrature Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli spominje sve do 1773. godine, da bi dvije godine poslije bio unaprijeđen u čin generala (*Sergente generale*). To je ujedno rijedak i izuzetan uspjeh koji je postigao malen broj hrvatskih časnika u mletačkim kopnenim snagama.⁹

⁹ Iako se 60 godina provedenih u vojnoj službi na prvi pogled može učiniti neobično mnogo, valja napomenuti da je velik dio vojničkih elita Dalmacije i Boke u mletačku službu (formalno) stupao u maloljetnoj dobi. Naime, često su, ne bi li zadržali „vlasništvo“ nad postrojbama koje su unovačili, mletački časnici na zapovjedne položaje postavljali svoju maloljetnu rodbinu (uglavnom sinove i nećake). Uostalom, Benedikt Paskvali, također kotorski plemić, u mletačkoj je vojsci služio čak 74 godine. I on je, kao i Franjo Buća, u poznoj dobi postao general mletačke vojske samo što je on, za razliku od Buće, karijeru proveo u pješačkim postrojbama *Oltramarina*. Zanimljivo je primijetiti kako su ove dvije kotorske obitelji u svojim vojno-poduzetničkim aktivnostima blisko surađivale. Tako je Benedikt svoju karijeru započeo u satniji svoga starijeg brata Jakova koji je pak vlastitu satniju unovačio i organizirao u sklopu ugovora o novačenju čitave pukovnije kojeg je s mletačkim vlastima sklopio Franjin otac Jeronim. O vojnoj karijeri Benedikta Paskvalija vidi: L. ČORALIĆ, N. MARKULIN, Koterski plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper, 2018., 393 – 428. O Franji Bući i ostalim mletačkim časnicima iz njegove obitelji vidi: L. ČORALIĆ, Nikola MARKULIN, Koterski plemić i zapovjednik mletačkih prekomorskih pješaka Stjepan Buća i sastav njegove pukovnije (prva polovica 18. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 38, br. 56, Zagreb, 2019., 266 – 267. U navedenom radu ukratko je sadržan, tragom spisa iz Državnog arhiva u Zadru (spisi generalnih providura Mletačke Dalmacije i Albanije), tijekom napredovanja Franje Buće s obzirom na obnašanje pojedinih činova i vojnih dužnosti. Također vidi i u: L. ČORALIĆ, M. KATUŠIĆ: Koterski plemići Frano Buća, Gabrijel Vračen i Nikola Paskvali – časnici mletačkih prekojadranskih vojnih postrojbi (prva polovica XVIII. st.), *Povijesni prilozi*, god. 31, br. 42, Zagreb, 2012., 254 – 260, 265 – 268. Veliku pomoć pri razrješavanju vojne karijere Franje Buće pružio mi je dr. sc. Nikola Markulin te mu se ovom prigodom najiskrenije zahvaljujem na susretljivosti i ljubaznosti.



Jedna od zapaženijih kotorskih obitelji u mletačkoj vojsci bili su Gregorine (Grgurine). Iako zavičajem iz Istre, a tijekom vremena i plemići više istarskih i dalmatinskih gradova, Gregorine se od 17. stoljeća bilježe u Kotoru gdje također stječu plemićki naslov. Iznimno uspješni kao trgovačko-pomorski poduzetnici i časnici, Gregorine su gradu Kotoru podarili palaču nazvanu njihovim imenom (palača Gregorina, danas Pomorski muzej Crne Gore), koja se smatra jednim od najljepših primjera baroknoga graditeljstva na području Zaljeva hrvatskih svetaca. U 18. stoljeću nekoliko je članova ove obitelji obnašalo najviše časničke činove u konjaničkim postrojbama. Na prvome mjestu svakako je potrebno izdvojiti Tripuna Gregorinu (rođ. 1719. – umro 1791.), čiju karijeru možemo, zahvaljujući spisima iz Državnoga arhiva u Zadru (Spisi generalnih providura Dalmacije i Albanije), kao i iz Archivio di Stato di Venezia (ovdje uporabljani spisi mletačke magistrature za novačenje), pratiti tijekom više desetljeća. Kapetan od 1736. godine (odredbom generalnoga providura Mletačke Dalmacije i Albanije Danijela Dolfina), isprva je djelovao kao zapovjednik postrojbi zaduženih za kotorsko pogranje (delle Craine della Provincia).¹⁰ Godine 1741. Gregorina je dukalom dužda Pietra Grimanija imenovan pričuvnim kapetanom (*Capitan riformato*) u sklopu konjaničke postrojbe kojom je zapovijedao Pietro Carrara. Njegovo kontinuirano djelovanje u mletačkim prekomorskim konjaničkim postrojbama možemo, zahvaljujući spisima iz fonda Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli, pratiti od 1758. godine, kada je zabilježen kao bojnič, odnosno zapovjednik satnije u pukovnji spomenutoga Franje Buće. U tome će činu (u sastavu iste pukovnije Buća) Gregorina ostati do 1774. godine, kada je imenovan dopukovnikom (*Tenente colonnello*). Već iduće godine (1775.) Tripun Gregorina stječe čin pukovnika u kojem će ostati do svoje smrti 1791. godine. Raščlamba spisa koji se odnose na njegovu pukovnju, ali i osobne satnije, a koji su detaljno obrađeni u radu posvećenom cjelovitom tijeku Tripunove karijere, zorno su posvjedočenje kako prinosa kotorskih plemića mletačkoj vojsci tako i uključenosti drugih Kotorana u pukovnije i satnije svojih sugrađana.¹¹

Posjedujemo, nadalje, i podatke o drugim članovima obitelji Gregorina koji su bili uključeni u postrojbe *Cavalleria Croati*. To su Aleksandar Božov, zabilježen u Veroni 1758. godine u sastavu satnije bojnika Tripuna Gregorine

¹⁰ S obzirom na to da je Tripun tada imao tek 17 godina, imenovanje kapetanom vjerojatno je bilo samo formalno te – kako se navodi u ispravi – povezano sa zaslugama njegova oca Marka.

¹¹ Podrobnije o konjaničkom pukovniku Tripunu Gregorini, kao i o drugim članovima iste obitelji vidi u: L. ČORALIĆ, M. KATUŠIĆ, Kotoranin Tripun Gregorina (1719-1791) – pukovnik hrvatskih konjanika (*Croati a cavallo*), *Analiti Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 55/2, Zagreb – Dubrovnik, 2017., 375 – 406. U navedenom su radu uporabljani i podatci o napredovanju u vojnoj karijeri Tripuna Gregorine koji su pohranjeni u Državnom arhivu u Zadru.



(pukovnija Franje Buće), a iz podataka iz upisa nije nam razvidna obiteljska veza (iako je zasigurno postojala) sa spomenutim zapovjednikom. Nasuprot tomu, za Dominika Nikolu Marka Gregorinu redovito je zabilježeno kako je pukovnikov nećak. Naime, spomenuti se konjanik, upisan kao kadet, bilježi od 1786. do 1790. godine kao pripadnik osobne satnije pukovnika Tripuna Gregorine. Čini se da njegova vojna karijera nije dugo trajala, jer je 1790. ili najkasnije 1791. godine prekrižen s popisa što se približno poklapa sa završetkom (smrću) pukovnika samoga Tripuna.

Tijekom više desetljeća moguće je pomno pratiti vojnu karijeru Šimuna Paskvalija, odvjatka ugledne kotorske plemićke obitelji koja je tijekom niza stoljeća imala zapaženu ulogu u mletačkoj vojnoj službi.¹² Šimun se, prema podacima sadržanim u popisima unovačenih hrvatskih konjanika, bilježi od 1758. do 1760. godine kada je djelovao kao kadet (*Cadetto*) u satniji bojnika Tripuna Gregorine (pukovnija Franje Buće). Iduće je godine spomenut kao konjanički doporučnik (*Cornetta*) u istovjetnoj postrojbi unutar pukovnije Buća te na tom činu ostaje do oko 1772. godine. Potom, od siječnja 1773. godine, Šimun Paskvali obnaša čin poručnika (*Tenente*), poglavito djelujući u osobnoj satniji pukovnika Gregorine koji je Bućinu pukovniju preuzeo oko 1774. godine. Završni spomen Šimuna Paskvalija bilježimo 1781. godine, također unutar osobne satnije Tripuna Gregorine. Iz obitelji Paskvali bilježi se još jedan konjanički vojnik. Riječ je o Luji Tripunovu, popisanom 1786. godine u satniji bojnika Angela Ema (pukovnija Tripuna Gregorine).

Raspoložemo i s podacima o nekoliko članova obitelji Paskvalić (*Pasqualich*). Iako ne možemo s punom sigurnošću to dokazati, vjerojatno je riječ o ogranku koji je bio u vezi s plemićkim rodом Paskvali.¹³ Prvi iz obitelji Paskvalić zabilježen 1773. godine je Tripun Franjin, konjanik u satniji kapetana Nikole Lodene, djelatnoj u pukovniji kojom je zapovijedao bojnici vojske i zapovjednik hrvatskoga konjaništva Franjo Buća. Vjerojatno je njegov brat Jakov Franjin, prisutan od 1783. do 1789. godine u satniji kapetana Antuna Radnića (pukovnija

¹² Podrobnije o udjelu članova obitelji Paskvali u mletačkoj vojnoj službi vidi u: L. ČORALIĆ, Kotorski plemići Nikola Paskvali i Bartul Pima – kavaljeri Svetoga Marka (1634.), *Istorijski zapisi*, god. LXXIX, br. 1-4, Podgorica, 2006., 78 – 79; L. ČORALIĆ, M. KATUŠIĆ, Kotorski plemići Frano Buća, Gabrijel Vraćen i Nikola Paskvali, 261 – 263, 271 – 272; L. ČORALIĆ, N. MARKULIN, Kotorski plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješćkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper, 2018., 393 – 428. U navedenim su radovima obrađeni članovi obitelji Paskvali koji su časničke činove obnašali u prekomorskim pješćkim postrojbama.

¹³ U dokumentima koji su podudarajući s obzirom na vrijeme i mjesto njihova nastanka (upisi unutar istih satnija i pukovnija) izrijeckom se razlikuju prezimena Paskvali i Paskvalić.



Tripuna Gregorine). Naposljetku, iz obitelji Paskvalić gotovo se istovremeno spominje Franjo Tripunov (vjerojatno sin Tripuna djelatnoga 1773. godine), upisan u prethodno spomenutu satniju Antuna Radnića od 1786. do 1789. godine.

U jednu od vodećih kotorskih obitelji u 18. stoljeću zasigurno su se ubrajali plemići iz roda Vračen (Vrakjen, *Wrachien*, *Vrachien*). Tijekom istoga stoljeća, posebice u njegovoj prvoj polovici, zabilježeni su kao zapovjednici pješačkih postrojbi (kapetan Gabrijel Vračen) ili nadzornici kotorskoga vojnoga okružja (Stjepan, ujedno u činu pukovnika),¹⁴ a ovdje možemo spomenuti konjaničkoga kadeta Tripuna, upisanoga u osobnu satniju pukovnika Franje Buće od 1754. do 1771. godine.

Dužinu i tijek vojne službe u konjaničkim satnijama, ali i međusobnu obiteljsku isprepletenost, možemo pratiti i na primjeru Kotorana neplemićkoga statusa. Takav su primjer članovi obitelji Marković, a prvi se bilježi (1765. – 1774.) Božo Markov, pripadnik satnije Mihovila Anđela Filiberija (pukovnika Franje Buće).¹⁵ Njegovi su sinovi Jeronim (1765. – 1782.), spomenut u rečenoj satniji Filiberi, djelatnoj u okviru pukovnika kojima su zapovijedali Franjo Buća i Tripun Gregorina, kao i Anđelo, pripadnik osobne konjaničke satnije Tripuna Gregorine od 1783. do 1787. godine. Nadalje, iz obitelji Ivanović također bilježimo tri konjanička vojnika. Prvi od njih je Nikola Ivanov, prisutan u pukovnijama Franje Buće i Tripuna Gregorine u razmaku od 1758. do 1773. godine. Vjerojatno je njegov sin Josip, ubilježen u Gregorininoj pukovniji 1789. i 1790. godine. Naposljetku, u Gregorininoj osobnoj satniji jednom se bilježi (1775.) i Nikola Ivanović, sin Franje, ali njegovu obiteljsku vezu s prethodnim Ivanovićima nismo u mogućnosti utvrditi.

Prethodno navedeni podatci odnose se na utvrđivanje udjela pojedinih Kotorana, ponajprije pripadnika plemićkih obitelji, u obnašanju visokih časničkih činova u konjaništvu. Raščlamba ovih spisa zorno pokazuje kako su prednjačili odvjetc i obitelji Buća i Gregorina, a u njihovim je postrojbama (osobnim satnijama) zabilježen velik broj kotorskih dočasnika i običnih vojnika. Na taj način otkrivamo izrazitu obiteljsku i lokalnu (zavičajnu) umreženost prilikom ustroja i funkcioniranja pojedinih profesionalnih jedinica. Također, relativno dobro sačuvani spisi posvjedočuju o tijeku karijere (napredovanja) pojedinaca koji su od službe kapetana i bojnika postajali – poput Franje Buće – najviši

¹⁴ L. ČORALIĆ, M. KATUŠIĆ, *Kotorski plemići Frano Buća, Gabrijel Vračen i Nikola Paskvali*, 260 – 262, 269 – 270.

¹⁵ Vjerojatno je riječ o izravnom potomku Marka Božova, prvi puta zabilježenoga 1715. godine.



zapovjednici hrvatskih konjanika. Jednako tako, kroz prethodno je razmatranje utvrđeno i trajanje njihove službe, i to ne samo u primjerima nositelja časničkih činova već i običnih vojnika.

Istraživanje dobne strukture vojnika iz pješačkih i konjaničkih satnija i pukovnija također je dodatan prilog poznavanju problematike udjela Hrvata u mletačkim prekomorskim postrojbama. Taj podatak nije u raspoloživim izvorima naveden redovito, ali i maleni uzorak može potvrditi neka otprije stečena saznanja o dobi hrvatskih vojnika u hrvatskom konjaništvu u mletačkoj vojnoj službi. Dakle, kada je riječ o Kotoranima, za pripadnike pješačkih postrojbi uzorak je prilično velik i kazuje nam da je njihova prosječna dob, promatrana prema prvom spomenu u izvoru, bila 26 godina. Nažalost, za kotorske konjanike podatci o njihovoj dobi krajnje su oskudni i svedeni na gotovo pojedinačne primjere.¹⁶ Dobni prosjek ove skupine vojnika iznosi 36 godina te se taj podatak, odnosno omjer, u velikoj mjeri poklapa s drugim istraživanim primjerima.¹⁷ Naime, konjaničke su jedinice bile elitnije, iziskivale su vojnike koji su u profesionalnoj službi (moguće i kao pješaci) već imali određeni broj godina službe, njihovo je umijeće ratovanja i djelovanja u sklopu zahtjevnih pravila bilo dokazano te su – susljedno tomu – u postrojbe *Croati a cavallo* pristupali kao osobe zrelije životne dobi.

Iako ne u svim primjerima, popisivači su donosili i podatke o tjelesnome izgledu konjaničkih vojnika, ali i konja koje su oni zadržavali. Kotorane su, kao i pretežit broj drugih popisanih vojnika, službenici najčešće bilježili kao osobe prosječnoga, srednjega rasta (*ordinario*). Nasuprot tomu, vojnike opisane pridjevom visok (*alto*) u izvoru bilježimo samo u jednom slučaju,¹⁸ a one koji su niski (*basso, piccolo*) ne nalazimo u postojećim popisima. Slično jednoobrazna je i oznaka koja se odnosi na boju kose kotorskih vojnika. Riječ je o malenome uzorku, a svi su ovdje zabilježeni Kotorani upisani kao smeđokosi (*castagno*).

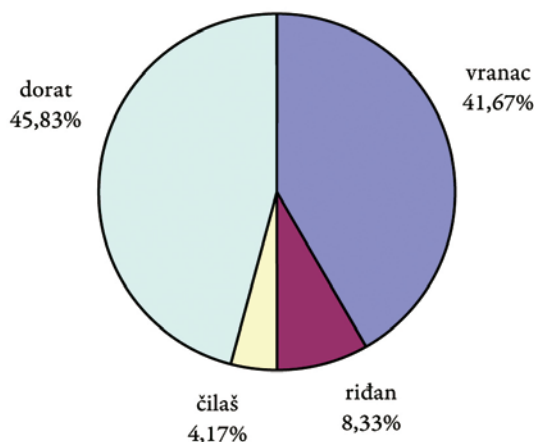
¹⁶ Konkretni primjeri s kojima raspolazemo u slučaju kotorskih konjanika odnose se na Marka Božova, u trenutku upisivanja u knjigu novačenja staroga 37 godina (satnija bojnika Luje Karla Benje, pukovnija Nikole Divnića, Treviso, 13. listopada 1729.) te na Ivana Oborića, popisanaoga u dobi od 34 godine u satniji bojnika Tripina Gregorina (pukovnija Franje Buće) u Veroni 30. studenoga 1761. godine.

¹⁷ U primjeru vojnika iz Šibenika prosječna je dob pješaka iznosila 25, a konjanika 28 godina. U primjeru Splitsana pješaci su prosječno imali 26 godina, a konjanici 34. Kada je riječ o Trogiranima, pješaci su prosječno bili stari 24, a konjanici 27 godina. Usporedi: L. ČORALIĆ, M. KATUŠIĆ, Šibenčani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama, 156; L. ČORALIĆ, Splitsani – *Croati a cavallo*, 235. Za dob vojnika iz Trogira izračuni su načinjeni te uporabljeni za ovaj rad.

¹⁸ Riječ je o konjaniku Ivanu Božinom Palinoviću, popisanom 1. kolovoza 1713. godine (bez oznake mjesta upisa) u satniji kapetana Tome Medina (pukovnija Antuna Medina).



Opažamo, nadalje, da su popisivači učestalo bilježili boju konja koje su pojedini vojnici zaduživali (vidi: Grafikon 3). Kotorani su, prema ovdje analiziranim podacima, najčešće zaduživali dorate (*bai/baio*) (45,83 %) i vrance (*mor/moro*) (41,67 %), dočim su riđani (*saur/sauro*) i čilaši (*leard/leardo*) upisani sa samo 8,33 % i 4,17 %. Ovdje je potrebno napomenuti da su neki časnici i vojnici, uzevši u obzir dugogodišnje trajanje njihove službe u konjaništvu, mijenjali konje koje su zaduživali. Tako je, primjerice, uzevši u obzir prekide u revnosti popisivača prilikom ubilježbe boje konja pojedinih kotorskih časnika i vojnika, visoki časnik Tripun Gregorina u vrijeme dok je obnašao dužnost bojnika u pukovnji Franje Buće zaduživao čilaša (podatak iz 1771.), da bi se kasnije (1787.) – u vrijeme kada je samostalno zapovijedao pukovnijom – kao njegov konj spominjao dorat. U samo dvije godine bilježenja (1789. – 1790.) vojnik Josip Ivanović (osobna satnija pukovnika Gregorine) promijenio je dva konja (vranca i dorata), dočim je njegov otac Nikola u rasponu od 1758. do 1789. godine u svojoj službi unutar pukovnije Franje Buće koristio dorata i riđana. Napoljetku, u nevelikome rasponu djelovanja Anđela Markovića (osobna satnija pukovnika Tripuna Gregorine) kao njegovi se konji bilježe vranac i dorat.

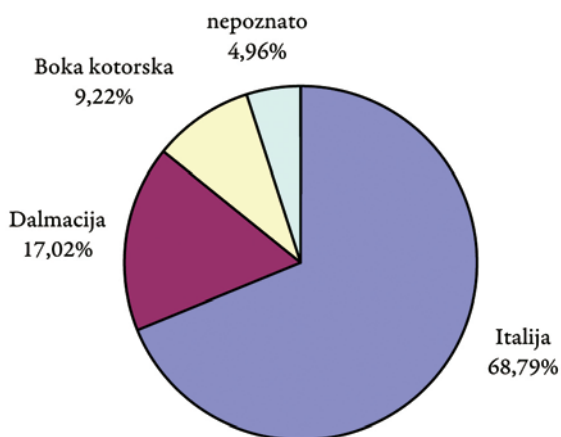


GRAFIKON 3. Boja konja koje su zaduživali konjanici iz Kotora

Satnije pojedinih mletačkih pješaćkih i konjaničkih pukovnija bile su tijekom 18. stoljeća, a osobito nakon okončanja posljednjega mletačko-osmanskoga rata, stacionirane u glavnim vojnim uporišnim točkama *Serenissime*. To su gradovi-utvrde duž mletačkoga kopnenoga posjeda diljem Veneta, odnosno *terraferme* (Mletci – Lido, Padova, Treviso, Palmanova, Verona, Bergamo, Udine i druga),



vodeća uporišta duž istočnoga Jadrana (Zadar, Split, Kotor) te mletačke stečevine u grčkome arhipelagu. Jedinice su, kako vrela svjedoče, bile vrlo mobilne te se pojedine satnije unutar malenoga broja godina bilježe na raznim lokacijama. Statistički promatrano (vidi: Grafikon 4), kotorski se konjanici, odnosno njihove postrojbe, najčešće bilježe na području Veneta – u Mletcima i duž mletačkih gradova diljem *terraferme* (68,79 % u omjeru svih spomenutih mjesta popisivanja satnija i pukovnija). Unutar toga područja prevagu imaju Mletci (tamošnja vojna baza na Lidu – zborna mjesto unovačenih vojnika odakle su se pojedine postrojbe upućivale na vršenje vojne službe), Verona, Brescia, Padova i Treviso, a osim navedenih gradova na području Veneta kao mjesta stacioniranja postrojbi u kojima su djelovali pripadnici *Cavalleria Croati* iz Kotora zabilježeni su još i Cremona, Bergamo, Udine, Palmanova, Rovigo i Salò. Dalmatinski su gradovi i utvrde u postotnom omjeru djelovanja kotorskih konjanika zastupljeni sa 17,02 %. Prednjači Zadar – onovremena prijestolnica Dalmacije i najvažnije strateško mletačko uporište na istočnome Jadranu, dočim se od drugih gradova i utvrda učestalije bilježi Split te u jednom primjeru utvrda Ostrovica. Kada je riječ o Boki kotorskoj, kotorski su vojnici zabilježeni isključivo u Kotoru (9,22 %), glavnom gradu mletačke pokrajine *Albania Veneta*. Naposljetku, u nekoliko primjera mjesto popisivanja kotorskih konjanika nejasno je, odnosno nepoznato (4,96 %).



GRAFIKON 4. Područja djelovanja (popisivanja) satnija u kojima su zabilježeni konjanici iz Kotora



Završni dio ovoga rada usmjeren je na raščlambu vojnih zapovjednika pukovnija u kojima su djelovali kotorski konjanici. Iz prethodnoga je dijela teksta razvidno i višestruko naglašeno kako su Kotorani najčešće participirali u pukovnijama (ili osobnim satnijama) časnika zavičajem iz njihova rodnoga grada (Franjo Buća i Tripun Gregorina) te će stoga ti podatci biti i razvidno prezentirani u tabelarnom pregledu udjela Kotorana u postrojbama *Cavalleria Croati* na kraju rada. Stoga ćemo na ovom mjestu samo ukratko spomenuti visoke časnike koji su zapovijedali pukovnijama kotorskih konjanika, a zavičajem nisu bili iz glavnoga grada Mletačke Albanije. Uz njihovo poimenično spominjanje navest ćemo i arhivske signature koje se odnose na gradivo o djelovanju tih, najčešće dalmatinskih konjaničkih časnika. Izdvajaju se, mahom u činu pukovnika, šibenski plemić Nikola Divnić,¹⁹ zadarski plemići i visoki časnici u prekomorskom konjaništvu Franjo Benja,²⁰ Lujo Detriko,²¹ Šimun Nassi²² i Šimun Pellegrini,²³ kao i paštrovski *conte* i pukovnik Antun Medin²⁴ te Antun Duplančić,²⁵ zavičajem vjerojatno s područja Poljica.

¹⁹ Podrobnije vidi u: L. ČORALIĆ, Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.) – pukovnik hrvatske lake konjice (*Cavalleria Croati*), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 54, Zagreb – Zadar, 2012., 125 – 145. Gradivo o djelovanju Nikole Divnića u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807 – 809.

²⁰ Gradivo o djelovanju Franje Benje u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 774 – 781.

²¹ Podrobnije vidi u: L. ČORALIĆ, Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. – 1749.) – zapovjednik hrvatske konjice (*Cavalleria Croati*), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 32, Zagreb, 2014., 99 – 129. Gradivo o djelovanju Luje Detrika u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 801 – 806.

²² Podrobnije vidi u: L. ČORALIĆ, Zadarski patricij Šimun Nassi – pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća), *Povijesni zbornik – godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, god. IV, br. 5, Osijek, 2012., 7 – 31. Gradivo o djelovanju Šimuna Nassija u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 824 – 825.

²³ Gradivo o djelovanju Šimuna Pellegrinija u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 826.

²⁴ Podrobnije vidi u: L. ČORALIĆ, Paštrovici u mletačkim prekojadranskim konjaničkim postrojbama (*Croati a cavallo*) 18. stoljeća sa posebnim osvrtom na časnike iz obitelji Medin, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 37, Zagreb, 2019., 106 – 107. Gradivo o djelovanju Antuna Medina u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 821 – 823.

²⁵ Gradivo o djelovanju Antuna Duplančića u činu pukovnika pohranjeno je u: RI-ASVe-0715-Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 809.



ZAKLJUČAK

Istraživanje vojne povijesti Istre, Dalmacije i Boke kotorske u vrijeme mletačkoga vrhovništva nad tim dijelom hrvatskoga uzmorja u velikoj se mjeri odnosi na proučavanje udjela časnika, dočasnika i običnih vojnika u profesionalnim prekomorskim kopnenim postrojbama pješastva (*Fanti Oltramarini*) i konjaništva (*Croati a cavallo*, *Cavalleria Croati*). Tijekom proteklih godina obrađeno je arhivsko gradivo pohranjeno u središnjoj mletačkoj državnoj pismohrani (*Archivio di Stato di Venezia*), točnije o fondu magistrature za novačenja pod nazivom *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli* u sklopu kojega su, kada je riječ o 18. stoljeću, sačuvani podatci o udjelu hrvatskih prekomorskih vojnika u rečenim postrojbama. Fokusirajući se u ovome radu na udio Kotorana, odnosno žitelja iz glavnoga grada pokrajine *Albania Veneta*, obrađena je njihova prisutnost u elitnim postrojbama konjaništva. Raščlamba uzorka, koji je poradi usporedbe zahvaćao i udio Kotorana u postrojbama pješastva, pokazuje da su u konjaničkim jedinicama bili prisutni tijekom cijeloga 18. stoljeća, ponajprije u prvih i posljednjih dvadesetak godina posljednjega vijeka opstojanja Serenissime. Usporedba s drugim Hrvatima prisutnim u mletačkim kopnenim postrojbama, u ovom slučaju konjaničkim, otkriva nam i neke posebnosti vezanim uz Kotorane. Iako su najčešće prisutni kao obični vojnici, Kotorani su, a ponajprije je riječ o odvjetcima uglednih plemićkih obitelji, obnašali i visoke časničke činove, a takav je primjer general vojske Franjo Buća, zaslužnik mletačke i hrvatske vojne povijesti 18. stoljeća. Uz Buću, prestižne su činove u postrojbama *Cavalleria Croati* obnašali i odvjetci obitelji Gregorina i Paskvali te vjerujemo da je njihovo bilježenje, ali i zaseban osvrt u ovom radu, prinos više poznavanju kako povijesti tih obitelji i Boke kotorske tako i hrvatsko-mletačkih poveznica u jednom od važnih segmenata njihove višestoljetne uzajamnosti i prožimanja. Na kraju se može zaključiti: plemići, građani i pučani iz Kotora, Mletcima prevažnoga grada na istočnojadranskoj obali, zapaženo su sudjelovali u vojnoj povijesti obiju jadranskih obala. Uz obične vojnike koji nikada nisu postigli dočasničke i časničke činove, udio pripadnika obitelji Buća, Gregorina i Paskvali pokazuje koliko je taj grad, iako pošteđen od osmanskoga osvajanja, imao vrlo važnu ulogu u obrani stečevina Republike Svetoga Marka na istočnojadranskoj obali.

**PRILOG 1. Zbirni popis do sada istraženih kotorskih konjanika u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću²⁶**

osoba	Prezime i ime	Ime oca	Čin	Dob	Stas	Boja kose	Konj	Satnija (zapovjednik)	Pukovnija (zapovjednik)	Mjesto i datum popisa	Busta	Bilješka
1	Božov, Marko	Božo						kapetan Franjo Buća	pukovnik Nikola Divnić	Mletci, 6. 6. 1715.	b. 807.	
1	Božov, Marko	Božo		37	srednjega rasta	smeđokos	dorat	bojnik Lujo Karlo Benja	pukovnik Nikola Divnić	Treviso, 13. 10. 1729.	b. 809.	
1	Božov, Marko	Božo		38	srednjega rasta	smeđokos	dorat	bojnik Lujo Karlo Benja	pukovnik Nikola Divnić	Udine, 2. 11. 1730.	b. 809.	
1	Božov, Marko	Božo		39	srednjega rasta	smeđokos	dorat	bojnik Lujo Karlo Benja	pukovnik Nikola Divnić	Udine, 29. 9. 1732.	b. 809.	
1	Božov, Marko	Božo		39	srednjega rasta	smeđokos	dorat	bojnik Lujo Karlo Benja	pukovnik Nikola Divnić	Mletci, 27. 12. 1732.	b. 809.	
1	Božov, Marko	Božo		40	srednjega rasta	smeđokos	dorat	bojnik Lujo Karlo Benja	pukovnik Nikola Divnić	Brescia, 5. 7. 1732.	b. 809.	
2	Brunetić, Antun	Dominik					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Split, 12. 8. 1783.	b. 816.	
2	Brunetić, Antun	Dominik						pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	
2	Brunetić, Antun	Dominik					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 11. 7. 1787.	b. 818.	
2	Brunetić, Antun	Dominik					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 1. 9. 1789.	b. 820.	
2	Brunetić, Antun	Dominik					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 19. 9. 1790.	b. 819.	Naknadno prekrizhen.
3	Buća, Franjo		kapetan					kapetan Franjo Buća	pukovnik Nikola Divnić	Mletci, 6. 6. 1715.	b. 807.	
3	Buća, Franjo		kapetan					kapetan Franjo Buća	pukovnik Nikola Divnić	Zadar, 1. 7. 1716.	b. 807.	
3	Buća, Franjo		kapetan					kapetan Franjo Buća	pukovnik Nikola Divnić	Mletci, 22. 4. 1717.	b. 808.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Split, 19. 8. 1727.	b. 801.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Mletci, 12. 11. 1727.	b. 801.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Verona, 5. 6. 1728.	b. 803.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Verona, 12. 7. 1729.	b. 803.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Brescia, 7. 7. 1730.	b. 803.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Bergamo, 10. 12. 1734.	b. 804.	
3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Brescia, 4. 4. 1737.	b. 804.	

²⁶ Vojnici se navode abecednim slijedom, a uz osnovne podatke (prezime, ime, ime oca, zavičajno podrijetlo), navode se satnije i pukovnije unutar kojih su djelovali (navedene su prema imenima njihovih zapovjednika), vojni čin, osobne karakteristike (dob, stas, boja kose), mjesto i datum popisivanja te signatura (broj svežnja, odnosno buste) unutar arhivskoga fonda *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli u Archivio di Stato di Venezia*.



3	Buća, Franjo		bojnik					bojnik Franjo Buća	pukovnik Lujo Detriko	Zadar, 3. 9. 1741.	b. 806.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Cremona, 1. 9. 1749.	b. 774.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Verona, 15. 1. 1750.	b. 775.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Brescia, 30. 4. 1750.	b. 774.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Cremona, 12. 9. 1751.	b. 775.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Cremona, 28. 12. 1751.	b. 775.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Salò, 17. 12. 1753.	b. 775.	
3	Buća, Franjo		dopukovnik					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Cremona, 27. 2. 1754.	b. 776.	
3	Buća, Franjo		pukovnik				dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Mletci, 30. 5. 1758.	b. 782.	
3	Buća, Franjo		pukovnik				dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Padova, 10. 11. 1758.	b. 782.	
3	Buća, Franjo		pukovnik				dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Brescia, 1. 4. 1759.	b. 782.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva				dorat	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Brescia, 1. 1. 1762.	b. 783.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva				dorat	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 25. 6. 1763.	b. 783.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva				dorat	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Zadar, 1. 10. 1765.	b. 784.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva				dorat	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Kotor, 1. 9. 1768.	b. 784.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva				dorat	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Zadar, 1. 9. 1771.	b. 784.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 10. 1. 1773.	b. 786.	
3	Buća, Franjo		bojnik vojske i zapovjednik konjaništva					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Split, 4. 11. 1773.	b. 786.	
4	Calandrin, Juraj	Anđelo						dopukovnik Lovro Radoš	pukovnik Šimun Pellegrini	Brescia, 4. 8. 1727.	b. 826.	
5	Calegri, Božo	Paskval						pukovnik Šimun Nassi	pukovnik Šimun Nassi	Zadar, 1. 7. 1716.	b. 825.	
6	Gregorina, Aleksandar	Božo						bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 12. 12. 1758.	b. 782.	
7	Gregorina, Dominik Nikola Marko		kadet					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	Dopisano: pukovnikov nećak.



7	Gregorina, Dominik Nikola Marko		kadet					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 11. 7. 1787.	b. 818.	Dopisano: pukovnikov nećak.
7	Gregorina, Dominik Nikola Marko		kadet				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 1. 9. 1789.	b. 820.	Dopisano: pukovnikov nećak.
7	Gregorina, Dominik Nikola Marko		kadet				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 19. 9. 1790.	b. 819.	Dopisano: pukovnikov nećak. Naknadno je prekršten.
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 12. 12. 1758.	b. 782.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 23. 6. 1760.	b. 782.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 30. 11. 1761.	b. 783.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Verona, 5. 3. 1763.	b. 783.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Mletci, 24. 4. 1763.	b. 783.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik				čilaš	bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Mletci, 2. 8. 1771.	b. 784.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Bergamo, 31. 3. 1772.	b. 785.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Bergamo, 25. 5. 1772.	b. 785.	
8	Gregorina, Tripun		bojnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Bergamo, 3. 1. 1774.	b. 786.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 16. 3. 1775.	b. 815.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 12. 8. 1778.	b. 816.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 8. 7. 1779.	b. 816.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Rovigo, 2. 12. 1780.	b. 816.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 23. 6. 1781.	b. 816.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Split, 12. 8. 1783.	b. 816.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	



8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Split, 10. 6. 1787.	b. 818.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik				dorat	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 11. 7. 1787.	b. 818.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 1. 9. 1789.	b. 820.	
8	Gregorina, Tripun		pukovnik					pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 19. 9. 1790.	b. 819.	
9	Ivanović, Josip	Nikola					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 1. 9. 1789.	b. 820.	
9	Ivanović, Josip	Nikola					dorat	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 19. 9. 1790.	b. 819.	Naknadno prekršten.
10	Ivanović, Nikola	Franjo					ridan	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 16. 3. 1775.	b. 815.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan					dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Padova, 10. 11. 1758.	b. 782.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan					dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Brescia, 1. 4. 1759.	b. 782.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan						bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Brescia, 1. 1. 1762.	b. 783.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan						bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Zadar, 1. 10. 1765.	b. 784.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan						bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Kotor, 1. 9. 1768.	b. 784.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan						bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 10. 1. 1773.	b. 786.	
11	Ivanović, Nikola	Ivan					ridan	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Split, 4. 11. 1773.	b. 786.	
12	Košić, Toma	Jakov						pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Treviso, 19. 9. 1790.	b. 819.	
13	Lekičević, Vuko	Stipan		srednjega rasta	smedokos		dorat	kapetan Toma Medin	pukovnik Antun Medin	?, 30. 9. 1707.	b. 822.	
13	Lekičević, Vuko	Stipan		srednjega rasta	smedokos		dorat	kapetan Toma Medin	pukovnik Antun Medin	?, 28. 6. 1710.	b. 822.	
13	Lekičević, Vuko	Stipan		srednjega rasta	smedokos		dorat	kapetan Toma Medin	pukovnik Antun Medin	?, 1. 8. 1713.	b. 823.	
14	Marković, Andelo	Božo					vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Split, 12. 8. 1783.	b. 816.	
14	Marković, Andelo	Božo						pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	
14	Marković, Andelo	Božo					dorat	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 11. 7. 1787.	b. 818.	



15	Marković, Božo	Marko					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Zadar, 7. 12. 1765.	b. 784.	
15	Marković, Božo	Marko					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Mletci, 15. 8. 1768.	b. 784.	
15	Marković, Božo	Marko					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Palmanova, 29. 11. 1768.	b. 784.	
15	Marković, Božo	Marko					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Palmanova, 25. 11. 1770.	b. 784.	
15	Marković, Božo	Marko					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Palmanova, 19. 6. 1771.	b. 784.	
15	Marković, Božo	Marko					vranac kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Udine, 1. 10. 1771.	b. 785.	
15	Marković, Božo	Marko					vranac kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Udine, 1. 5. 1774.	b. 786.	
16	Marković, Jeronim	Božo					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Zadar, 7. 12. 1765.	b. 784.	
16	Marković, Jeronim	Božo					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Mletci, 15. 8. 1768.	b. 784.	
16	Marković, Jeronim	Božo					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Mletci, 29. 11. 1768.	b. 784.	
16	Marković, Jeronim	Božo					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Palmanova, 25. 11. 1770.	b. 784.	
16	Marković, Jeronim	Božo					kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Palmanova, 19. 6. 1771.	b. 784.	
16	Marković, Jeronim	Božo					vranac kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Udine, 1. 10. 1771.	b. 785.	
16	Marković, Jeronim	Božo					vranac kapetan Mihovil Andelo Filiberi	bojnik vojske i zapovjednik konjanštva Franjo Buća	Udine, 1. 5. 1774.	b. 786.	
16	Marković, Jeronim	Božo					vranac kapetan Mihovil Andelo Filiberi	pukovnik Tripun Gregorina	Ostrovica, 1. 9. 1782.	b. 820.	
17	Maržić, Grgur	Vuko					dopukovnik Juraj Radoš	pukovnik Šimun Nassi	Zadar, 15. 6. 1714.	b. 824.	Naknadno prekršten.
18	Oborić, Ivan	Nikola	34	srednjega rasta	smedokos		bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 30. 11. 1761.	b. 783.	



18	Oborić, Ivan	Nikola		36	srednjega rasta	smedokos		bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Verona, 5. 3. 1763.	b. 783.	
18	Oborić, Ivan	Nikola						bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 24. 4. 1763.	b. 783.	
18	Oborić, Ivan	Nikola						bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Zadar, 1. 9. 1771.	b. 784.	
19	Palinović, Ivan	Božo			visok	smedokos	dorar	kapetan Toma Medin	pukovnik Antun Medin	?, 1. 8. 1713.	b. 823.	
20	Paskvali, Luj	Tripun					vranac	bojnik Angelo Emo	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 25. 6. 1786.	b. 817.	
21	Paskvali, Šimun		kadet					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 12. 12. 1758.	b. 782.	
21	Paskvali, Šimun		kadet					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 23. 6. 1760.	b. 782.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik					bojnik Tripun Gregorina	pukovnik Franjo Buća	Verona, 30. 11. 1761.	b. 783.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Verona, 5. 3. 1763.	b. 783.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 24. 4. 1763.	b. 783.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik				čilaš	bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 2. 8. 1771.	b. 784.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Bergamo, 31. 3. 1772.	b. 785.	
21	Paskvali, Šimun		doporučnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Bergamo, 25. 5. 1772.	b. 785.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Mletci, 10. 1. 1773.	b. 786.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Split, 4. 11. 1773.	b. 786.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik					bojnik Tripun Gregorina	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Bergamo, 3. 1. 1774.	b. 786.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 16. 3. 1775.	b. 815.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 12. 8. 1778.	b. 816.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 8. 7. 1779.	b. 816.	



21	Paskvali, Šimun		poručnik				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Rovigo, 2. 12. 1780.	b. 816.	
21	Paskvali, Šimun		poručnik				vranac	pukovnik Tripun Gregorina	pukovnik Tripun Gregorina	Mletci, 23. 6. 1781.	b. 816.	
22	Paskvalić, Franjo	Tripun					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	
22	Paskvalić, Franjo	Tripun					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 3. 8. 1788.	b. 818.	
22	Paskvalić, Franjo	Tripun					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 22. 10. 1789.	b. 818.	Preminuo 9. 3. 1790. te je prekršten sa popisa.
23	Paskvalić, Jakov	Franjo					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Split, 20. 8. 1783.	b. 817.	
23	Paskvalić, Jakov	Franjo					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 1. 8. 1786.	b. 817.	
23	Paskvalić, Jakov	Franjo					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 3. 8. 1788.	b. 818.	
23	Paskvalić, Jakov	Franjo					vranac	kapetan Antun Radnić	pukovnik Tripun Gregorina	Padova, 22. 10. 1789.	b. 818.	
24	Paskvalić, Tripun	Franjo						kapetan Nikola Lodena	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Brescia, 12. 8. 1773.	b. 786.	
25	Pocukić/ Pozukić, Nikola	Jakov					dorat	bojnik Angelo Emo	pukovnik Tripun Gregorina	Kotor, 25. 6. 1786.	b. 817.	
26	Tomčić, Stjepan	Toma					dorat	pukovnik Antun Duplančić	pukovnik Antun Duplančić	Mletci, 13. 8. 1774.	b. 809.	
27	Vidasović, Jure	Ivan		srednjega rasta	smedokos		dorat	kapetan Toma Medin	pukovnik Antun Medin	?, 1. 8. 1713.	b. 823.	
28	Vitković, Mihovil	Vukadin						dopukovnik Juraj Radoš	pukovnik Šimun Nassi	Zadar, 15. 6. 1714.	b. 824.	Naknadno prekršten.
29	Vračćen, Tripun		kadet					dopukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Benja	Cremona, 27. 2. 1754.	b. 776.	
29	Vračćen, Tripun		kadet				dorat	pukovnik Franjo Buća	pukovnik Franjo Buća	Mletci, 30. 5. 1758.	b. 782.	
29	Vračćen, Tripun		kadet					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Brescia, 1. 1. 1762.	b. 783.	
29	Vračćen, Tripun		kadet					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Kotor, 1. 9. 1768.	b. 784.	
29	Vračćen, Tripun		kadet					bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	bojnik vojske i zapovjednik konjaništva Franjo Buća	Zadar, 1. 9. 1771.	b. 784.	
30	Zullo, Nikola	Marko						dopukovnik Juraj Radoš	pukovnik Šimun Nassi	Zadar, 15. 6. 1714.	b. 824.	
30	Zullo, Nikola	Marko						dopukovnik Juraj Radoš	pukovnik Šimun Nassi	Zadar, 1. 7. 1716.	b. 824.	



IZVORI I LITERATURA

IZVORI:

Repubblica Italia, Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli (RI-ASVe-0715, Inquisitori ... pubblici ruoli).

LITERATURA:

- ČORALIĆ, Lovorka, Kotorski plemići Nikola Paskvali i Bartul Pima – kavaljeri Svetoga Marka (1634.), *Istorijski zapisi*, god. LXXIX, br. 1-4, Podgorica, 2006., 75 – 84.
- ČORALIĆ, Lovorka, Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.) – pukovnik hrvatske lake konjice (Cavalleria Croati), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 54, Zagreb – Zadar, 2012., 125 – 145.
- ČORALIĆ, Lovorka, Zadarski patricij Šimun Nassi – pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća), *Povijesni zbornik – godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, god. 4, br. 5, Osijek, 2012., 7 – 31.
- ČORALIĆ, Lovorka, Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. – 1749.) – zapovjednik hrvatske konjice (Cavalleria Croati), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 32, Zagreb, 2014., 99 – 129.
- ČORALIĆ, Lovorka, Vojnici iz Herceg Novog u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, u: *Spomenica dr Tibora Živkovića* (ur. Irena R. CVIJANOVIĆ), Beograd, 2016., 349 – 377.
- ČORALIĆ, Lovorka, Paštrovići u mletačkim prekojadranskim konjaničkim postrojbama (*Croati a cavallo*) 18. stoljeća sa posebnim osvrtom na časnike iz obitelji Medin, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 37, Zagreb, 2019., 99 – 117.
- ČORALIĆ, Lovorka, Sinjani i Cetinjani – vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće) / The Sinj and Cetina Border soldiers in the Venetian overseas ground forces (The 18th Century), *Miscellanea Hadriatica et Mediterranea*, sv. 7, Zadar, 2020., 187 – 218.
- ČORALIĆ, Lovorka, Splitsani – *Croati a cavallo* u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Povijesni prilozi*, god. 39, br. 59, Zagreb, 2020., str. 229 – 249.
- ČORALIĆ, Lovorka, Vojnici iz neretvanskoga kraja u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 64, Zagreb – Zadar, 2022., 109 – 132.



- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Kotorški plemići Frano Buća, Gabrijel Vračen i Nikola Paskvali – časnici mletačkih prekojadranskih vojnih postrojbi (prva polovica XVIII. st.), *Povijesni prilozi*, god. 31, br. 42, Zagreb, 2012., 249 – 273.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Šibenčani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 58, Zadar – Zagreb, 2016., 147 – 190.
- ČORALIĆ, Lovorka, KATUŠIĆ, Maja, Kotoranin Tripun Gregorina (1719-1791) – pukovnik hrvatskih konjanika (*Croati a cavallo*), *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 55/2, Zagreb – Dubrovnik, 2017., 375 – 406.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Kotorški plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper, 2018., 393 – 428.
- ČORALIĆ, Lovorka, MARKULIN, Nikola, Kotorški plemić i zapovjednik mletačkih prekomorskih pješaka Stjepan Buća i sastav njegove pukovnije (prva polovica 18. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 38, br. 56, Zagreb, 2019., 261 – 294.
- ČORALIĆ, Lovorka, NOVOSEL, Filip, Drnišani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 38, Zagreb, 2020. (u tisku).
- FAVALORO, Francesco Paolo, *L'Esercito Veneziano del '700: Ricerche e schizzi*, Venezia, 1995.
- MARKULIN, Nikola, Vojno poduzetništvo u Mletačkoj Dalmaciji i Boki za vrijeme Morejskog rata (1684. – 1699.), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 56, Zagreb – Zadar, 2014., 91 – 142.
- MARKULIN, Nikola, *Mletačka vojna organizacija u Dalmaciji i Boki od Morejskog rata (1684. – 1699.) do Požarevačkog mira 1718.* (doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru), Zadar, 2015.
- MARKULIN, Nikola, Vojno poduzetništvo u Mletačkoj Dalmaciji i Boki od 1700. do 1718. godine, *Povijesni prilozi*, god. 35, sv. 51, Zagreb, 2016., 159 – 196.



Lovorka ČORALIĆ

THE SOLDIERS FROM KOTOR IN VENETIAN OVERSEAS INFANTRY
IN THE 18TH CENTURY

SUMMARY

The role of Croatian infantry troops within Venetian overseas ground units during the early Modern Age constitutes a crucial aspect of the history of the Eastern Adriatic coast and the Republic of Venice. Soldiers from Istria, Dalmatia, and Boka Kotorska, whether serving as local territorial forces, or as professional units (*Fanti oltramaringi* for infantry and *Croati a cavallo* or *Cavalleria Croati* for cavalry), made significant contributions to safeguarding Venetian heritage from Veneto (*terraferma*) to the southernmost regions of the Eastern Adriatic coast. The study of the aforementioned topic is a challenging research question that requires long-term and careful processing of materials primarily stored in the Archivio di Stato di Venezia, but also in archives in Koper, Zadar, Split, and Kotor. As part of years of research of the mentioned topic, this paper focuses on the participation of soldiers from Kotor who served in the Croatian cavalry units under the banner of St. Mark during the 18th century. It is based on the research of material from the fund of the Venetian recruitment magistracy collection known as *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, preserved in the central Venetian state archives. By insight into said material and its analysis, it was established that soldiers from Kotor served in *Croati a cavallo* units, certainly one of the elite Venetian land units throughout the 18th century, especially in its beginning and at the end. There is a very frequent presence the Kotor infantrymen who were members of prominent noble families (Buća, Paskvali, and Vračen) and were high-ranking officers (Franjo Buća is a particularly important example). Based on archival material, the paper determines duration of their military service and the dynamics of their advance from the rank of captain to general, but - primarily in the example of ordinary soldiers - their physical characteristics (age, stature). The deployment locations of the Kotor infantrymen within these units reflected the distribution of Venetian assets from *terraferma*, through Dalmatia to Boka Kotorska, illustrating the mobility of elite Venetian land units. It is worth noting that families involved in these units across several generations were highly interconnected, irrespective of their noble or non-noble social status. In conclusion, this paper asserts that soldiers from Kotor constituted a significant segment of the Croatian cavalry units under the banner of St. Mark. The analysis presented here contributes to our understanding of



the military history of Boka Kotorska (specifically the city of Kotor) and the Republic of Venice during the last century of their shared existence as a unified state. A tabular review at the end of the paper presents a list of all surveyed Kotor infantrymen, non-commissioned officers and soldiers in the Croatian cavalry units.

Keywords: Kotor, Boka Kotorska, Republic of Venice, *Cavalleria Croati*, military history, history of the 18th century.